

מי רימה את מי

מוטי פרידמן את ישראל - או ברנרד בלומפילד את קנדה?

מ שהו מוזר מתרחש בימים אלה ב" בית המישפט המחוזי בתל-אביב. בפני השופט דב לוינ מתנהל מישפט מדיני נגד ישראל נגד מרדכי (מוטי) פרידמן, הנאשם בעבירות מס-הכנסה ומטבע זר. אולם ככל ששומע השופט עדים, רבים יותר, וככל ששואל התובע מיכה קירש שאלות רבות יותר, מתגלית רמאות הרבה יותר גדולה: רמאות שבה מעורב אדם אשר על שמו נקרא איצטדיון בתל-אביב ואשר הוא לא נעצר, ולא הוגש נגדו גיליון-אישום, למרות שפינחס ספיר אישר בראיון לדבר את גילויי העוול הזה כי אדם זה, ברנרד בלומפילד, גנב 30 מיל' יון דולר ממדינת ישראל.

תיק במס-הכנסה. הוא ביקש מן הממונים עליו לדווח על כך לפש"מ. אך מס' תבר כי לא קרה דבר, למרות הדיווח שלו. למעשה, במשך כל שנות קיומה של חברת הנפט של פרידמן ובלומפילד ב" ישראל, לא היה לה תיק במס-הכנסה! רק כתוצאה מועדת-החקירה בפרשת נתיבי-נפט, ומהוראת היועץ-המישפטי לממשלה לחקור את מוטי פרידמן, החלה גם חקירת מס-הכנסה בעניין החברה, ש' עבדה בחיקף של מאות מיליוני לירות לשנה.

המניות של אי.א.א.ס., ויפקיד את התמור" רה באוצר. חלפה השנה, והנה, לפי טענתו של מיכה קירש, פנה עורך-הדין מיכאל פירון לאוצר, וביקש ארכה של שנה נוספת. קבע מיכאל קירש בבית-המשפט: "ההא" רכה הזאת היתה פיקציה ורמאות, מפני שבתאריך הזה כבר נמכרו המניות, וכבר היתה השקעה של התמורה בבנק פריזון בשווייץ." (הבנק הוא אגב, של הברון רוטשילד, מטפחו של פרידמן). מכאן, טען קירש, שהרישיון הוצא במירמה שכן מבקשיו ידעו כי המניות נמכרו כבר.

האופציה עם שינוי. האופציה על שמי או על שם מי שאצין בשמו, כדי שאעשה הסידורים עם אנגלו-אפריקן שישלמו לך את ה-20 אלף דולר. שולח גם ערבות אישית לביצוע. לא מוכן לדבר בטלפון מתל-אביב, מציע כי בלומפילד יחתום על האופציה ויחזיר לי."

הונאה לשם רמאות

מ ח שקרה היה פשוט: בלומפילד החליט למכור את הציד של ישקו בישראל. מוטי פרידמן רצה לקנות, אבל לא על שמו, כדי לא לדווח לאוצר.

עסקי הנפט של ישראל (1)

התקשרו התקשרו

זה, ולכן קיבלה מדינת ישראל רק כ-14 מיליון דולר ממנו. אולם גם יהושע בן-ציון הפסיד 30 מתוך 47 מיליון הדולר שהואשם כי גנב - אבל נגדו הוגש כתב-אישום, ואילו ברנרד בלומפילד ממשיך לבוא ארצה, וגם העיר כנגד מוטי פרידמן.

אולם בדיוק כשם שמבין סיבכי פרשת הבנק של טיבור רונבאום התגלתה גניבת 30 מיליון הדולר של בלומפילד, כך גם בין סיבכי מישפטו של מוטי פרידמן, התגלתה פרשה מסעירה הרבה יותר: האם העובדות שעליהן נסב המישפט מצביעות על כך שמוטי פרידמן ביקש לרמות את שילטונות ישראל, או על כך שברנרד בלומפילד ביקש לרמות את שילטונות קנדה, ארצו? לתובע, מיכה קירש, לא איכפת שגם בלומפילד הוא גנב ורמאי. העיקר, מבחינתו, הוא שירשיעו את מוטי פרידמן. לסניגוריו של מוטי פרידמן, ולי רואי-החשבון שלו ושל בלומפילד, לסלי גולדשמידט, איכפת מאוד לטעון כי מוטי וגולדשמידט הם שיות זכות וטהורות, וכי בלומפילד לבדו הוא הזאב הרע.

נפתח מעולם תיק לחברת ישקו של פרידמן ובלומפילד? אבל זהו עניין צדדי בלבד. כדי לרענן את הזיכרון, יש לחזור בקיצור נימרח על הרקע למישפט. במהלך העדויות ש' נמסרו בוועדת-החקירה של נתיבי-נפט נטען, כי מוטי פרידמן קנה את ציוד-הקידוחים של חברת הנפט ישקו (חברה קנדית הרשומה בבורסה של קנדה, ואשר פעלה בתחום הנפט הישראלי וקנדה) ב" סכום של 385 אלף דולר. הקונה היתה חברה בשם ישראל קונטיננטל דרילינג, קורפוריישן הרשומה באיי בהאמה, ולכן לא ניתן לברר מהים בעליה. החברה ה' מוכרת של בלומפילד קרויה ישראל קונטיננטל אויל קומפני (יש עוד חברה בשם קונטיננטל לקידוחים הרשומה ריש' מית על שם מוטי פרידמן).

מגניבת 30 מיליון הדולר שהורשה לידי דיוויס למדינת ישראל (העולם הזה, 1937), הפעיל את חברת ישקו בחיפוש-נפט ב" ארץ. עבודות-הקידוח עברו בוצעו באמצ' עות חברת פונטיאק, חברה אמריקאית מטכסס שהיפשה נפט בישראל.

ה"ציניות" של בלומפילד

ב שנת 1956, בגלל מיבצע-סיני, החי' ל"טו האמריקאים לעזוב את ישראל, מכרו את הציד של חברתם לישראל של בלומפילד ב-100 אלף דולר ועוד 10% מכל התמורה לנפט שיתגלה על-ידי ישקו. מוטי פרידמן עבד קודם אצל פונטיאק, ולאחר מכן עבר לעבוד אצל ישקו יחד עם אביו, אברהם פרידמן, אף הוא מומחה לנפט. קידוחי החברה לא הוכתרו בהצלחה. היא היתה שותפת למיספר קידוחים, וכפי שהתגלה בדיוני ועדת-החקירה של נתיבי-נפט, נהנתה בעיקר מהפילות לטובתה, תוך ניצול מעמדו של בלומפילד, ראש התנועה הצינית בקנדה. הציניות של בלומפילד עלתה לחברת נפטא הרבה כסף מיותר, שהיה עליה לשלם לישראל ללא כל צידוק כלכלי, לפי הנחיות מלמעלה.

סוכם כי בלומפילד יתן אופציה למכירת הציד, יקבל תמורה כאילו מכר, אולם האופציה לא תמומש. כך יוכל מוטי להמשיך להיות שכיר בחברה שנמכרה למעשה, ובלומפילד יוכל להמשיך לטעון כי לא מכר את ציד החברה.

למוטי היה הדבר כדאי, בגלל סיבות ברורות: אם אכן קנה את הציד, מניין נטל כסף לשלם תמורתה? ואם הוא בעליהן של החברה, הרי איננו שכיר אצל זרים ועליו לשלם מסים, מדי שנה בשנה.

בלומפילד אף הוא מעוניין בכך, אך מסיבות אחרות, שנחשפו בעדויות המישפט: חברת ישקו שלו היתה בעלת 40% בשדה-נפט בקימברלי שבקנדה. בו היו 25 בארות פעילות. השותף היה חברה קנדית בשם ניו קונטיננטל קומפני. בלומפילד ניהל עמה משא-ומתן על כניסתה לישראל, תיכנן הנפקת מניות ב"3 מיליון לירות למכירה להם (ההון של ישקו באותה עת היה 600 אלף מניות של דולר, רובן בידי בלומפילד, שהשקיע בכרישתן רק 80 אלף דולר בקירוב).

דיווחים כוזבים

כ יוון שהמשא-ומתן נמשך, האריכו גם למוטי את האופציה לרכישת הציד בשנה נוספת מדי-פעם.

סיבב פרשה זו של הקנייה והמכירה של הציד של ישקו וההכנסה מהפעלתו בישראל, סובב עיקר התיבעה המתבררת עתה בבית-המשפט. ספיח צדדי שלה הוא פרשת קניית מוכירת מניות של החברה של ברני קורנפלד, אי.א.א.ס., על-ידי מוטי פרידמן. זוהי פרשה שבה מעורב בצורה מוזרה ביותר עורך-הדין מיכאל פירון - פרקליטו של מוטי פרידמן.

למוטי היו שלושה שטרות של חברת מידבר, שהיפשה נפט במיפרץ סואץ, על סך 170 אלף דולר. מידבר היתה בעלות חברת קינג-רוורטס, של אילי-נפט קינג שהיה שותף של קורנפלד באי.א.א.ס. מוטי נתן את השטרות לניכיון-מישנה לאי.א.א.ס., קנה בתמורה מניות של אי.א.א.ס. לאתרימכן התברר לו כי הדבר אינו חוקי, שכן אסור לעשות ניכיון-שטרות בחו"ל בלי אישור האוצר. הוא קיבל אישור מתקיד האוצר לפעולות של עשה, בתנאי וי תוך שנה ימכור את

השיון: נסעתי במיוחד לניקוסיה כדי לדבר חופשי. לא הצלחתי לאתר אותך במונטריי אול וניו-יורק. הייב לחזור לתל-אביב בעוד שעתיים, ולכן זהו מצב העניינים: אחרי ששוחחתי עם אברהם לוויין (עורר-הדין הנודע ממישרד הורוביץ), מצרף כאן